

Kamerkoor
Florilegium **Kamerkoor
Helicon**

dirigent **Mark Thijs**

organist **Wannes Vanderhoeven**

koorconcert

G. da Palestrina

G. de Machault

J. Ockeghem

J.S. Bach

Arvo Pärt

Gerald Finzi

Frans Geysen

Wil je op de hoogte blijven, schrijf je dan in op onze nieuwsbrief via

www.florilegium.be

Het koor financieel steunen kan altijd via steunkaarten, het uitkopen van concerten of via publiciteit in onze programmaboekjes.

Wil je meer weten? Stuur een mail naar info@florilegium.be

Leuven
17 juni 2023
Sint-Geertruikerk

Altijd welkom!

Het koor is een kleine en enthousiaste groep. Tijdens de repetities werken we hard, daarna is er de gezelligheid. Wij repeteren in Leuven (Kessel-Lo) op donderdagavond.

De bedoeling is om een evenwicht te bewaren tussen de verschillende stemmen. 6 à 10 zangers per pupiter is ons streefdoel.

Natuurlijk gebeurt het soms dat een zanger ermee stopt. Het is dan fijn om te kunnen terugvallen op een lijst van mensen die al hebben laten weten dat ze geïnteresseerd zijn om eventueel mee te zingen met Florilegium.

Beschik je over een goede stem, kun je vlot noten lezen en heb je een voorliefde voor oude, klassieke en/of modernere muziek? Stuur dan gerust een berichtje naar info@florilegium.be. We nodigen je graag uit om vrijblijvend enkele repetities bij te wonen.

Op basis van een kleine stemtest in overleg met de dirigent kun je vervolgens lid worden van Florilegium als er zich een opportuniteit voordoet.

Een samenwerking met Florilegium door uw vereniging? Het kan ...

Florilegium heeft een sociaal engagement en we geeft regelmatig de opbrengst van programmaboekjes en/of drink na sommige concerten aan een goed doel. We gebruiken dat geld ook om speciale concerten te organiseren bv. in rusthuizen, een gevangenis, zorgboerderijen, ...

Daarom zijn we op zoek naar initiatieven die we kunnen steunen. Bent u lid van een vereniging of wil u geld inzamelen voor een goed doel, laat het ons weten. Wij nemen uw goed doel dan op in de uitnodiging van ons concert, in de persberichten die we uitsturen en voorzien ook een halve bladzijde in het programmaboekje van het concert. Aan u vragen we dan of u de kassa aan de inkom kan bemannen en de drink kan organiseren (klaarzetten, uitschenken en verkopen, opruimen).

Contacteer een van de koorleden of info@florilegium.be indien u geïnteresseerd bent.

"Ma fin est mon commencement"

In de 14de eeuw schreef Guillaume de Machault een rondeau dat zowel van voor naar achter als van achter naar voor kan gezongen worden. We zijn in een opwindende periode van de muziekgeschiedenis: componisten worden steeds spitsvondiger in het zoeken naar manieren om meerstemmige muziek te schrijven. Honderd jaar later zit Johannes Ockeghem aan een grens: een 36-stemmige canon klinkt indrukwekkend, maar dreigt wat eentonig te worden. En wat doen we daarna dan nog? Gelukkig staan we op dat moment ook aan het begin van nieuwe evoluties in onze westerse muziek. Die slaat na Ockeghem hele andere wegen in en gaat op zoek naar de uitdrukingskracht van muziek, hoewel er ook steeds verder wordt gezocht naar nieuwe manieren om muziek een heldere structuur te geven. "Wat goed is bedacht, klinkt ook goed."

In de 20ste eeuw gaat de Vlaamse componist Frans Geysen terug op zoek naar het uitgangspunt van de vroege renaissance. Muziek hoeft niets uit te drukken, als we een goede constructie bedenken, zal het ook goed klinken. Luister, zonder betekenis te zoeken, naar wat er gebeurt: "O oor, o hoor."

Vandaag nemen we u mee op die auditieve zoektocht: u hoort twee van Geysens werken, maar we gaan ook naar zijn inspiratiebronnen. Johann Sebastian Bach levert hem oneindig genoeg, juist door de ingenieuze harmonische en melodische constructies, maar ook Johannes Brahms heeft soms in zijn motetten de structuur op de samenklank laten voorgaan (tot ongenoegen van zijn tijdgenoten, overigens).

Het tweede deel van dit concert past bij deze tijd van het jaar: Pinksteren. Het motet van Bach vormt zo een scharnier in het programma: de geest daalt over ons en geeft ons vrede: "da pacem nobis" in het Latijn, "verleih uns Friede" in de Lutherse traditie.

"Ma fin est mon commencement", ik kon geen betere titel verzinnen voor het concert van vandaag: voor mij eindigt een gek idee om op mijn 45ste nog te starten aan een voltijdse muziekopleiding en zwaai ik ook af als dirigent van Florilegium. Met veel dankbaarheid kijk ik terug én vooruit: het einde is ongetwijfeld een nieuw begin van iets moois.

Mark

Leuvens Kamerkoor Florilegium

Het Kamerkoor Florilegium (www.florilegium.be) werd opgericht in 1981, maar de 40ste verjaardag daarvan waren we - door corona - helaas even uit het oog verloren. Ons archief leerde ons dat het eerste concert van ons vocaal ensemble doorging op 1 maart 1983: vocale en instrumentale muziek uit de renaissance en de vroegbarok, een optreden in het Leo XIII-seminarie te Leuven onder leiding van Luc Laurent en met medewerking van het blokfluitenkwartet Fontegara onder leiding van Marcel Ketels. En dat hebben we gevierd op 2 maart dit jaar samen met zangers en dirigenten die ooit meezongen.

Florilegium blijft een kleine, enthousiaste groep zangers, die in wisselende samenstelling al actief is sinds meer dan 42 jaren. Florilegium betekent letterlijk 'bloemlezing' en het ensemble vult dat steeds opnieuw in met een samenhangende programmatie rond een boeiend thema. Een eigenzinnige keuze van werk uit de renaissance, barok en meer hedendaagse muziek leidt stevast tot mooie concerten waarvan een breed publiek kan genieten.

Sopranen: Anji, Annemie, Christiane, Etelka, Françoise, Inge, Lieve, Maud, Anneleen

Alten: Astrid, Bernadette, Brigitte, Els, Greet, Iris, Linne, Lut, Nancy, Saar

Tenoren: Dirk, Fried, Guido, Karel, Peter

Bassen: Bruno, Dirk, Geert, Jo, Marnix, Silvester, Tom

Dirigent: Mark Thijs

My spirit sang all day (Gerald Finzi, 1901–1956)

*My spirit sang all day, o my joy,
nothing my tongue could say, only my joy!*

*My heart an echo caught, o my joy,
and spake, tell me thy thought, hide not thy joy.*

*My eyes gan peer around, o my joy,
what beauty hast thou found? Shew us thy joy.*

*My jealous ears grew whist, o my joy,
music from heaven is't, sent for our joy?*

*She also came and heard, o my joy,
what, said she, is this word? What is thy joy?*

*And I replied, o see, o my joy,
'Tis thee, I cried, 'tis thee: Thou art my joy.*

Nobody knows (Michael Tippett, 1905–1998)

*Nobody knows the trouble I see, Lord.
O brothers, pray and help me to drive old Satan away.
O mothers, pray and help me to drive old Satan away.*

Abendlied (Josef Rheinberger, 1839–1901)

Bleib bei uns, denn es will Abend werden und der Tag hat sich geneigt.

Veni creator spiritus (Giovanni Pierluigi da Palestrina, ca. 1525–1594)

*Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quae tu creasti pectora.*

*Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus:
Ductore sic te praevio,
Vitemus omne noxium.*

*Qui Paraclitus diceris,
Donum Dei altissimi
Fons vivus, ignis, caritas,
Et spiritalis unctio.*

*Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium;
Te utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.*

*Tu septiformis munere,
Dexteræ Dei tu digitus,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.*

*Gloria Patri Domino,
Natoque qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In saeculorum saecula.*

*Accende lumen sensibus: In-
funde amorem cordibus: Infir-
ma nostri corporis Virtute fir-
mans perpeti.*

Amen.

Verleih uns Frieden genädiglich (Heinrich Schütz, 1585–1672)

*Verleih uns Frieden genädiglich, Herr Gott, zu unsern Zeiten.
Es ist doch ja kein ander nicht, der für uns könnte streiten,
denn du, unser Gott, alleine.*

*Gib unsern Fürsten und aller Obrigkeit, Fried und gut Regiment.
Daß wir unter ihnen ein geruhig und stilles Leben führen in aller
Gottseligkeit und Ehrbarkeit. Amen*

Da pacem, Domine (Arvo Pärt, 1935)

*Da pacem, Domine, in diebus nostris.
Quia non alius qui pugnet pro nobis,
nisi tu Deus noster.*

HELICON kamerkoor

Het vocale ensemble Helicon ontstond in de jaren tachtig in Leuvense studentenkringen. In 1987 verhuisde het met zijn dirigent, Geert Hendrix mee naar Lier. Daar groeide Helicon uit tot een kamerkoor met grote muzikale ervaring én ambitie.

Helicon is als een vis in het water met de grotere literatuur, zoals het Weihnachtsoratorium en de passies van J.S.Bach, Ein Deutsches Requiem van Brahms, en tal van andere orkestwerken van barok tot hedendaags, die heel vaak in samenspel met het orkest La Passione, worden uitgevoerd.

Maar ook het subtiele A Capellawerk en de voortdurende zoektocht naar een verfijnde en homogene koorklank zitten in het DNA van het koor. Een typisch jaarprogramma oogt al gauw goedgevuld, met verschillende concerten in wisselende muzikale bezettingen, thuis en op verplaatsing, eventueel ook een a capellaconcert links of rechts en/of vesperdienst in één of andere Engelse of Vlaamse kathedraal.

Helicon is geen projectkoor. Onze dirigenten, Els Vrints en Geert Hendrix, vragen van de zangers een stevig engagement. Alleen op die manier bereiken ze de toonprecisie, homogene koorklank en de aandacht voor woordtoon-verhouding, die het koor in alle soorten repertoires en bezettingen vaardigheid, muzikale kwaliteit en expressie geven.

De vriendschap die met dat soort engagement komt, is op zijn beurt ook een bron van muzikale energie en vreugde.

Word je graag op de hoogte gehouden van onze concertkalender? Schrijf je dan in op onze nieuwsbrief via info@helicon.be

Sopranen: Brigitta, Lotte, Greet, Inge, Els, Marije, Griet, Eline, Annick, Laura, Sofie, Synthia, Kathleen, Sarah, Sigrid

Alten: Goele, Barbara, Karen, Inge, Johanna, Gretel, Manuela, Birgit, Ellen, Ann, Carla, Lea, Lief, Sigrid

Tenoren: David, Jan, Bart, Tom, Filip, Herman, Bruno, Peter, Johan, Stijn

Bassen: Chris, Philip, Marc, Mark, Luc, Lucas, Wieland, Werner, Luk, Gie

Dirigenten: Els Vrints en Geert Hendrix

Programma

Ma fin est mon commencement (Guillaume de Machaut, ca.1300–1377)

*Ma fin est mon commencement .
Et mon commencement ma fin.
Est tenuere vraiment.*

Deo gratia (Johannes Ockeghem, ca. 1410-1497)

BesF (Frans Geysen, 1936)

Marialied (Frans Geysen)

*Gi moest van vrouden beven, dat is wel openbaar,
doen op U sloeg zijn ogen, die eeuwige godheid klaar.*

*Gi naamt 'm in uwen armen ende gaaft hem in uwen schoot
uw meegdelijke borsten, al in zijn mundeken rood.*

*Zijn bruun oogskens schone sloeg hi in uwen aanschijn:
Hi was uw eigen zone, die eeuwige godheid fijn.*

*Als gi den kindeken kleine, o moeder wel gedaan,
met uwen handen reine zijn voetken wilt gaan dwaan,
verleent mi, schone vrouwe, die ogen al zo nat,
dat ik met minen tranen bereiden mag dat bad.*

*Als gi 't heft uut den bade dat proper kindeke klein,
wilt hem van mijnder herten maken een beddeke rein.*

Geistliches Lied (Johannes Brahms, 1833 - 1897)

*Laß dich nur nichts nicht dauren mit Trauren,
sei stille, wie Gott es fügt,
so sei vergnügt mein Wille!*

*Was willst du heute sorgen auf morgen?
Der Eine steht allem für,
der gibt auch dir das Deine.*

*Sei nur in allem Handel ohn Wandel,
steh feste, was Gott beschleußt,
das ist und heißt das Beste. Amen.*

Der Geist hilft unsres Schwachheit auf (Johann Sebastian Bach, 1685-1750)

*Der Geist hilft unser Schwachheit auf, denn wir wissen nicht, was wir
beten sollen, wie sich's gebühret.*

*Sondern der Geist selbst vertritt uns aufs beste mit unaufsprechlichem
Seufzen.*

*Der aber die Herzen forschet, der weiß was des Geistes Sinn sei; denn
er vertritt die Heiligen nach dem, das Gott gefällt.*

*Du heilige Brunst, süßer Trost. Nun hilf uns, fröhlich und getrost in dei-
nem Dienst beständig bleiben. Die Trübsal uns nicht abtreiben. O Herr,
durch dein Kraft uns bereit und stärk des Fleisches Blödigkeit, daß wir
hie ritterlich ringen. Durch Tod und Leben zu dir dringen.
Halleluja, halleluja.*

